

SVEČENIKOV

ZBORNIK

SVET. PAVLA

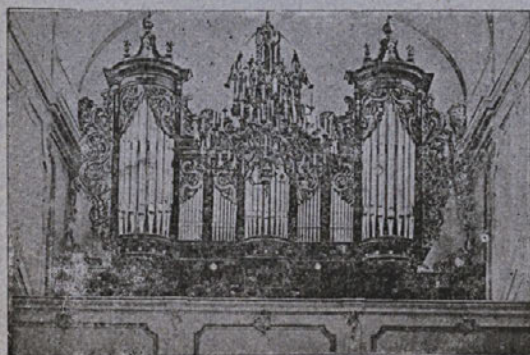
AVGUST

GORICA 1928

ŠTEV. 8

Zitzmann & Ježek, Gorica

== Tvornica orgelj, harmonijev in klavirjev ==

Corso Verdi šte. 30

(Stanovanje: Via Ponte Isonzo št. 17)

Izdelu'e cerkvene orgle vsake velikosti in vseh sistemov, točno n vešče, iz najboljšega gradiva. Popravlja in uglaša orgle, harmo ije in klavirje po nizkih cenah. - Izdelu'e harmonije in klavir'e vseh velikosti. **Za orgle:** cena za register na dva manuala z omaro pod 10. registri 3.100 lir, nad 10. registri 2.700 lir. - V zalogi poseben tip klavirjev, moderna konstrukcija, s križanimi strunami, s polnim oklopnim okvirjem. Cena 4.500 lir. Za vse izdelke dolgoletno jamstvo.

Priporoča se čč. duhovščini za obisk in naročila.

Z B O R N I K

SVEČENIKOV SVETEGA PAVLA

J. G.

Verske manifestacije.

Po svetovni vojni se je pokazala marsikje velika praznota v duhovnem pastirstvu.

Katoliška cerkev je bila sicer vedno za vsaki čas naprej pripravljena z načrti, da tudi v najkritičnejših razmerah ni prišla v zadrego, kaj treba podvzeti, da se nadaljuje delo človeškega odrešenja, katero ji je izročil Gospod. Vendar je bilo mnogo duhovnikov v skrbi, kaj bi naredili za obnovo verskega življenja svojih vernikov, katerim je vojna v versko-nravnem oziru vrezala globoke rane.

Vojaštvo se je povračalo domov navadno zelo pokvarjeno. Begunci tudi niso donášali iz tujine najboljših sadov. Mladina je bila vzgojena brez strahu božjega, ker ni slišala več let resne besede očetove, ki je dolgo bival na bojnem polju ali je morda za vedno tam ostal. Ni manjkalo mater, ki so bile mej vojno doma za nesrečo svojim družinam.

Dalje ne razpravljamo o teh žalostnih časih, ko je bilo uničeno veliko število poprej dobrih krščanskih družin.

In perditio ex te Izrael! Po raznih škofijah našlo se je več ali manj nesrečnih duhovnikov, ki so prevzeli po vojni dedščino Jude Iškarijota. Odrekli so se duhovniškemu zvanju. Ženili so se, seveda po svoje — in dali s tem največje pohujšanje svojim vernikom. V javnosti je znan slučaj, da se je župnik, poravnivši se iz begunstva, sam napovedal v cerkvi za ženitev z mlado deklico.

Na takih ledinah je bilo seveda težko duhovno obdelovanje. Takrat je katoliška cerkev ponovno potrdila svoje božje ustanovljenje, ker je v naših

krajih razmeroma le majhno število vernikov sledilo peklenskem zgledu svojih nepastirjev-najemnikov.

Sreča, kjer je bil duhovni pastir na mestu, da se je poprijel takoj in odločno stare preskušene poti: pouka krščanskega nauka, propovedanja in sprejemanja sv. zakramentov. Tam se je hitro popravljalo. Duhovne rane so se celile, dasi je trebalo večkrat grenkih zdravil in težkih operacij. Sobratje vedo to sami najbolje. Če se je časih vidni uspeh kaj zakasnil, pokazali so se pozneje toliko lepši sadovi.

Žal, da tega ne moremo potrditi povsod. V nekaterih krajih se je počelo polagati glavno težišče duhovnega pastirstva bolj na zunanost, na verske manifestacije, ki se navadno prirejajo v procesijah z godbo in z Najsvetejšim ali pa s kipi svetnikov.

Nismo načelni protivniki temu. Tudi to more biti, pa le kot nastavek prvega dela, t. j. poučevanja, pridigovanja itd.

Kjer zunanje manifestacije niso vznikle iz notranjega prepričanja, ne bodo koristile verskemu obnovenju. Pač pa se na ta način vzgaja versko licemerstvo, ki služi udeležnikom čisto v nereligiozne svrhe. Uvaja se neka vrsta verske civilizacije in pretiran formalizem. Prezira se pa prava notranja verska kultura, ki zahteva, da bo razum z znanjem verskih resnic razsvetljen, volja po ojačana po milosti božji iz sv. zakramentov. V verski izobrazbi je površnosti itak preveč. Ne podpirajmo tega še s to novodobno dvomljivo pastoračijo.

Tako se prirejajo marsikje sicer verske manifestacije, otroci pa niso deležni pouka krščanskega nauka v maternem jeziku. Ljudstvo se vabi na te cerkvene slovesnosti, ne smatra se pa za potrebno in vredno, da bi se mu pridigo-

valo v razumljivem jeziku. To se dogaja navadno tam, kjer so verniki mešane narodnosti.

Takim svečanostim slede oficijelne pojedine, na katere pridejo tudi »nepozvani gošči«, osebe, ki so popolnoma suhe veje na drevesu katoliške verkve, radi različnih namenov, ki niso nič v zvezi s cerkveno svečanostjo.

Ker so pa dotični plačali tarifno ceno za pojedino, so postali legalni svatje — brez ženitovanjske obleke.

Poglavarjem, notoričnim brezvercem, se pri takih priložnostih govore zdravice n. pr. »da so ti prave duše serafinske«. Ni li to profanacija svetih stvari? Opomin Zveličarjev: »nollite projicere margarithas . . .« se seveda ne vpošteva.

Nasledki tega se vedno pasivni v duhovnem pastirstvu. Ozlovoljuje se in odbija najboljše vernike, zgubljenih ovac se pa le ne najde.

Tudi prepogosta in predolga božja pota niso vedno priporočljiva. Vse, kar je prav!

Jezus je razposlal apostole: »Idite torej in učite vse narode . . .«, ni pa zapovedal manifestacij.

Res je, da so tudi Gospodu enkrat naredili slovesno manifestacijo, ko je šel na oljčno nedeljo v Jeruzalem. Te pa niso pripravili njegovi verni učenci, ampak nezanesljivo in slaboverno judovsko ljudstvo, ki je čez nekaj dni spremenilo »hozana« v »crucifige«.

Zdaj so časi za notranje delo v dušah, za obdelovanje trde ledine človeških src s katehizacijo, pridigovanjem, z milostno vodo sv. zakramentov. Zunanje verske manifestacije imajo le tedaj pomen, če iskreno in svobodno kažejo, kako je vera užgala v srcih ogenj pristnega duhovnega življenja.

Mons. Mihael Arko:

Spomini iz pastirstva.

(Nadaljevanje.)

Navzoči so jokaje molili in milo se jim je zdelo, da je oče skoraj v kaplanovem naročju umrl. Ura je bila ravno 7. odbila

in takrat je bila doma večerja. Počakal je še, da so domači za pogreb vse cerkovníku naročili, še posebej pripomnili, da bosta oba gospoda. Do tedaj je župnik sam vse pogrebne obrede opravljal.

Ko sta zunaj hiše, pravi g. kaplan: »V župnišču so točni in bodo gotovo nejevoljni, da se ure ne držim. Jaz bom bolj naglo stopil, vi pa le pojte počasi domu.«

»Pa ne! Kar pospešiva korake, saj je že tema in ljudje ne bodo zapazili, da se nama tako mudi.«

Prideta do hribčka, na katerem je stala cerkev in župnišče. G. kaplan jo ubere nagloma navzgor, pustivši cerkovníka da leč zadej. V obednici je luč, g. župnik sedi pri večerji. G. kaplan vstopi, pozdravi, odloži klobuk in palico, se prekrži in odmoli za pred jedjo in sede na svoje mesto.

Perpetua prinese g. kaplanu večerjo in takrat se otvore zatvornice.

»G. kaplan! pri nas smo točni. Ob 7. je napovedana večerja in takrat je jed na mizi. Jaz nimam časa za vsacega posebej pripravljati, za vsakim posebej posmivati pošodo. Mene čaka še družina in živina, kateri je treba tudi postreči. Ni samo kaplan v hiši. Sicer je pa tudi nedostojno za duhovna, se potikati po raznih hišah, posebno še tam, kjer se shajajo mladi ljudje. Domači imajo svoja opravila in naj še tako zatrjujejo, kaka čast je za nje, če jih obišče mlad duhoven, v srcu bi radi videli, čim prej jih zapusti tem bolje. Še slabši je potikati se po gostilnah. Danes se vam na zaripljenem obrazu pozna, da ste preveč pili, ob dobro ime boste tako prišli in našo faro spravili v slab glas.«

G. kaplan je mirno poslušal, in ko se je ustavila, je vprašal:

»Ali ste končala? Boste še kaj povedala?«

»Za prvič naj bode dovolj,« odgovori osorno Perpetua.

G. kaplan vstane, vzame palico in klobuk, se prikloni g. šefu: Lahko noč, gosp. župnik!

»Kam pa greste? Boste vendar večerjali?« zakliče župnik.

Med vratmi — ki so bila odprta, da je vsa družina lahko slišala kako oblast ima Perpetua — odgovori: »Pri jedi ima še pes rad mir, nikar pa še upehan in ves premočen kaplan.« Šel je v svojo sobo, jo zaklenil, da se je lahko preoblekel.

(Dalje.)

Gospodarske zadeve.

Občinski prispevki za bogoslužne namene!

Naše gospodarsko stališče ni ravno sijajno. — Zato se je »Zbor« skupaj z bratsko furlansko »Unione« obrnil v Rim na ministrstvo prava in vere s spomenico za zboljšanje gmotnih razmer duhovščine in cerkvenih uslužbencev v novih pokrajinah. — Spomenica je bila odposlana 12/6 1928. V njej smo prosili:

1. da naj država ne zahteva interkalarnega računa za odvisne beneficije;
2. da se naturalia ne računajo po tržnih cenah;
3. z ozirom na nestalnost predpisanega davka, ki ga cerkveni beneficiji niso dolžni plačevati, a ga občina kljub temu tîrja, da se ta povrne v prvih dveh mesecih vsakega leta;
4. za zboljšanje plače profesorjem v teoloških semeniščih;
5. občine naj prispevajo za bogoslužne namene (duhovnik, organist, pevski zbor, poprava farovža, zavarovanje cerkve, zvonov, itd.) kot je bilo v navadi.

Goriški prefekt je prejel na to spomenico od ministrstva odgovor, ki je v nekaterih točkah negativen, v drugih dvo-umen in samo v zadnji točki pozitiven. — Nekaj izvodov spomenice se dobi v Katoliški knjigarni.

Iz različnih pisem je razvidno, da ste povsod trpeli zaradi prikrajšanja občinskih prispevkov v bogoslužne namene. »Zbor« je posredoval pri prefekturah, potem pa se je obrnil naravnost na vlado v Rim z gorenjo spomenico.

V 5. točki spomenice smo zahtevali,

da naj vlada potom prefektov peterih prizadetih pokrajin naloži podeštatom, da izplačujejo tradicionalne prispevke za bogoslužje iz občinske blagajne. Našteli smo zlasti: pevski zbor, organista, druge uslužbence; prispevki za romanja, kjer je v navadi, za cerkvene slovesnosti, za (morebitno) drugo mašo ob nedeljah in zapovedanih praznikih. Iz občinske blagajne naj se plačujejo tudi, kjer je bila navada, izredna popravila farovža in zavarovanja zvonov in orgel.

Ministrstvo prava in vere je uvidelo opravičenost naših zahtev ter je z odlokom z dne 28/6 1928 št. 3205 naložilo prefektom prizadetih pokrajin, da naj občine izpolnujejo svoje obveznosti napram cerkvenim bitjem.

Goriški prefekt je v svojem uradnem listu Bollettino od dne 21/7 1928 št. 29 pod št. 14734 Rag. obvestil vse občinske načelnike in prefekturne komisarje o gorenjem ministrskim odloku ter dostavil: »Smatram za umestno opozoriti obč. načelnike in pref. komisarje, da se ni gledé bogoslužja v novih pokrajinah ničesar spremenilo. Zato priporočam obč. načelnikom in pref. komisarjem, da izpolnijo brez drugega vse obveznosti nasproti cerkvenim oskrbništvom, bodisi da temeljijo te obveznosti na posebnih pravnih naslovih, na zakonitih določbah ali pa tudi na starih navadah.«

»Zbor« je s tem dosegel lep uspeh.

Za prihodnji občinski proračun bo »Zbor« pripravil potrebne vzorce, s katerimi naj bi cerkv. upravništva županstvu javila svoje zahteve F. Š.

Izplačevanje vojne odškodnine za premičnine.

Javnim bitjem je komisarijat v Trevižu nakazoval svote za premične preje v svobodno porabo za cerkvene potrebščine ter smo večjo ali manjšo svoto porabili tam, kjer je bilo bolj potreba. — Danes se sklicuje komisarijat na razne odredbe (odlok z zakon z dne 10. junija 1919 št. 925, čl. 23, kr. odlok z dne 1/9 1920 št. 1524, art. 3, 4, 5), ki nalagajo

cerkvenim oskrbništvom, da izvrše vsa dela v lastni režiji, a izplača se svota šele po dovršenem delu in ko cerkvena oskrbništa predložijo vsa dokazila o uporabi denarja. Poleg tega se mora priložiti še za orgle kolavdacijsko spričevalo, ki mora biti vidimirano od podeštata.

Redke so tvrdke, ki bi čakale celotno svoto do kolavdacije. S tem se vežejo roke nabaviteljem orgelj, daje se prednost močnim tvrdkam, a male se uničujejo. — Svoboda nabave se vedno bolj krči. — Zato naj vsakdo tirja odmerjeno vojno cdškodnino za premičnine potom kn. nadškof. ordinarijata, kamor naj pošlje prej proračun in dispozicijo orgelj, da po odobritvi načrta jamči ordinarijat za solidno delo ter od nabavitelja iztirja potrebno svoto.

Poglavje o orgljah.

G. Ivan Kacin, tvorničar za orglje v Gorici, je razposlal župnim uradom okrožnico, ki je po vsebini in obliki taka, da jo odklanjamo. V okrožnici se g. Kacin obrača proti nekaterim duhovnikom in jih imenuje »razdirače in škodljivce domače obrti«, in pozivlja gospode, ki so si drznili izraziti strokovno sodbo o Kacinovih izdelkih, »naj plačajo tvrdki zastale račune«. Take grobosti in predrznosti odklanjamo.

V interesu cerkvenih upravištev v naši deželi je, da se razvije tekmovanje med posameznimi izdelovalnicami orgel, ker to vodi k napredku. Sobratom, ki si mislijo nabaviti orglje, svetujemo naj, še preden sklenejo pogodbo, pošljejo proračun in dispozicijo nadškof. ordinarijatu v Gorico, ki razpolaga z izvrstnimi močmi in daje nepristranske strokovne nasvete. — »Zbor«.

Zapiski.

Skupščina Zbora

se je vršila 12. 6. v Gorici. Udeležba dobra. Zanimivo je bilo letno poročilo sob. staroste. Razveselila nas je blagajniko-

va ugotovitev, da smo dosedaj še aktivni; ob koncu leta pa bomo le tedaj, je dejal, če bodo zamudniki storili svojo dolžnost, plačali Zbornik. Revni sobratje naj naredo prošnjo na odbor, da dozbijo list znižano. Nekateri dekanije točno plačujejo naročnino. To pa predvsem zato, ker se g. dekan ali kdo drugi za Zbor zanima. Poleg poročila katehetskega odseka je bilo zanimivo tudi poročilo gospodarskega odseka. Ta odsek se je skupno s sobrati italijanske narodnosti zavzel pri ministrstvu za več perečih vprašanj glede gmotnega stanja duhovnikov: tako na pr.: glede zahtevanega interkalara odvisnih beneficijev; glede tradicijonelnih občinskih prispevkov za cerkve in cerkvene uslužbence, glede kongruie, ki se sedaj v škodo duhovnikov izplačuje al pari, dočim se naturalije zaračunavajo po dnevnik cenah. — Mnogovrstne zadeve, s katerimi se je odbor, oz. ta ali oni odsek že bavil, ali pa smo na skupščini nanje bili opozorjeni, zahtevajo dela in zanimanja: na pr. Rafaelova družba, bratovščina za pouk kršč. nauka — zaukazana po kodeksu za vsako župnijo; nove učne knjige; Marijini vrteci; duhovne vaje, skrb za duhovski naraščaj itd. Sobratje se zato naprošajo za goreče sodelovanje. To posebno še velja, da dopisujejo v »Zbornik«. Prav primerno bi bilo, kot je urednik izjavil, da bi tovariši »Zbornik« podprli z govori. To želi prevz. nadškof sam. Vesel bo pa tudi vsak preobremenjeni sobrat. — Posebno važna je zadeva: Dom duhovnih vaj. Kdo bi si bil mislil, da bo dana možnost, v doglednem času zgraditi tak dom v Gorici. Pa, kakor je omenil urednik »Zbornika«, je možnost zelo velika, da se tak dom v kratkem začne zidati. V Domu bi bilo več sob za onemogle duhovnike. Tudi je potrebno, da začnemo zbirati fond »Samopomoč« za onemogle sobrate. Sobratje se naprošate, da te in druge zadeve obravnavate na konferencah in poročate odboru. Marsikdaj je tu ali tam kaj važnega — pa mesto, da bi skupno reševali, skupno šli na delo — molčimo.

tarnamo. Piši torej »Zboru« ali »Zborniku«. — Pri volitvah je skupščina izvolila stari odbor.

Tajnik.

**Duhovne vaje za duhovnike
v samostanu v Trnovem pri Il. Bistrici.**

Od 9./9. do 14./9. se bodo vršile duhovne vaje za duhovnike v trnovskem samostanu.

Duhovne vaje bo vodil v slovenskem jeziku g. p. Žužek iz Družbe Jezusove. Častiti sobratje se naprošajo, da se pravočasno prijavijo pri župnem uradu v Trnovem. (Naslov: Župni urad v Trnovem, pošta Torrenova, pokrajina Carnaro).

**Zadnje besede svete Terezije
Deteta Jezusa.**

Te ljubcene bukvice, 15 cm visoke, 11 cm široke, štejejo 124 strani. Priredil in založil jih je karmelski samostan na Selu pri Ljubljani. Natisnila v letošnji vročini »Zadružna tiskarna«. Slovenski prevod, izvršen z dovoljenjem avtorja, se vjema s francoskim izvirnikom v karmelskem samostanu Lisieux. Slike (3 ozir. 4) so tudi odtam. Koliko knjižica stane, še ne vem. Navadno je tisk iz inozemstva za nas precej drag. Te bukvice pa ne bodo mogle biti predrage. Če bi bila cena tudi precej visoka, vsebina ne bo nikdar plačana. Le nabavi si, se ne boš kesal!

Ko je sv. Terezika od maja do konca septembra 1897. bolna ležala, jej je stregla njena rodna sestra Pavlina, preč. mati Agneza Jezusova. Zvesto je dan na dan zapisovala, kar je svetnica v bolezni govorila. Večino teh besed so predložili duhovnemu sodišču pri procesu za beatifikacijo in kanonizacijo. Nekaj zelo znanih izrekov, ki jih pa M. Agneza ni slišala, v bukvicah ni navedenih.

Bog daj, da bi se te bukvice med nami močno razširile, ker bodo gotovo veliko dobrega storile. Menim, da ni mogoče brati Terezikinih besed brez srčnega ginjenja. Zadostuje par njenih besed, pa čutiš, da se ti srce ogreva za

Boga. Zato moramo biti zelo hvaležni dobrim karmeličankam, da so izdale slovenski prevod. Da bi pač kmalu morale izdati drugi natis!

Slišim, da prihodnjo pomlad tu pri nas izidejo Šmarnice sv. Terezike. Pisatelj jih je sestavil tako, da bodo primerne ne le za cerkev, ampak tudi kot berilo za dom. Te šmarnice bi bile menda 4. knjiga o sv. Tereziki v slovenščini. Jaz si želim kot peto celotni prevod »L'histoire d' un'âme«. Salezijanska izdaja je le preveč okrajšana. Morda ima Karmel na Selu ta prevod že pripravljen. Da bi se »Zgodovina ene duše« čimprej in čimbolj razširila, naj bi jo morda izdali obe Mohorjevi. Sveta Terezika, ali bi hotela ti k temu pomagati?

Karmelski škapulir.

Poseben način Marijinega češčenja je ta, da sprejmemo Marijin škapulir, da se vpišemo v karmelsko bratovščino. Tu sti dve tako veliki milosti, da se čudim, da ne sprejmejo te Marijine obleke vsi. Prva je ta, da ne bo občutil večnega ognja, kdor pobožno umrje v tem Marijinem oblačilu. Zavarovani smo pred večnim ognjem. Ako bi se ga bolj bali, bi se radi poslužili tega pripomočka sami in bi še drugim pomagali, da se rešijo te najhujše nesreče, ki nas more zadeti. Druga je pa ta, da bodo člani kmalu rešeni iz vic, posebno ob sobotah, ako spolnijo dotične pogoje. Vse to je avtentično, cerkveno potrjeno. Iz teh Marijinih obljub se vidi materno srce: Kako bi Marija rada obvarovala svoje otroke vsake nezgode, posebno pa še večnega ognja! Kaj ne stori mati vsega, ko je otrok v nevarnosti, da ga obvaruje pred nesrečo ali da ga reši, če je prišel vanjo.

Kjer je bratovščina kanonično vpeljana, tam se dobijo na praznik karmelske bratovščine, 16. julija, ali v nedeljo potem, toties quoties odpustki, pod navadnimi pogoji.

Kdor je vpisan v karmelsko bratovščino, nosi lahko mesto škapulirja škapulirsko svetinjico.

Vpišimo se sami, ako še nismo; preskrbimo pa tudi drugim to priliko, da se lahko vpišejo. Dobimo ali osebno pravico za vpisovanje, ali pa še bolje, da kanonično ustanovimo v domači cerkvi to Marijino bratovščino.

Kdor bi hotel v tem oziru kakega pojasnila, mu je podpisani po dopisnici na razpolago. Dosedaj je še vedno na svojem mestu. Bila je tiskovna pomota, da je moral oditi: Dom. Janež, župnik, Studeno, (Studeno p. Postumia).

Skrbimo za duhovski naraščaj.

O velikom pomanjkanju svečenika nama svedočiju ovi podatci:

U kršanskem dekanatu su bez svečenika župe: Paz, Vranja, Sušnjevica, Krbune, Kršan, Kozljak, Šumberg i Dolenja vas. Ukupno je dakle osam župa bez svečenika. Cijeli dekanat od 12 župa imade samo 4 svečenika, a od tih je jedan bolestan. Sobrat Gulič upravlja trim župam: Boljunom, Vranom i Dolenjom vasi (sa sedam groblja). Sobrat Čuravić upravlja takodjer trim župam: Gologoricom, Pazom a Krbunama (a imade u vsemu 7 groblja). Sobrat Planinšek u Brđu upravlja trim župam: a te su: Brdo, Sušnjevica i Kršan. Mons. Dubrović, župnik u Čepiću, koji je još bolestan, imenovan je za dekana kršanske dekanije. Tužna sirotinja Istra! — M.

Pravila za dostojno modo v cerkvi in zunaj cerkve.

(Cf. kanon 1262, § 2.)

Opazuje se, da se je veliko na bolje obrnilo, odkar so se razglasila ta pravila. Pri nas so nabita v okvirju na cerkvenih vratih pri župni cerkvi in podružnicah; v eni vasi, kjer ni podružnice, so pa v vaški kapelici. Ta pravila veljajo tudi za modo zunaj cerkve. Sedaj hodijo ženske pokrite v cerkev, obleka je bolj zaprta, krila se daljšajo, kožnate nogavice se bolj rdečijo. Ni se še podrl ta moderni malik, še mu zažigajo kadilo, posebno po onih krajih, kjer še niso objavili te cerkvene postave. Eni gg. se nočejo ukloniti, da bi to storili. Ali so tako boječi, ali hočejo biti mo-

drejši kot njih predstojniki? Tu se zahteva več pokorščine. Vsaj objavili naj bi jih in pribili na cerkvena vrata. Tako bi vsaj deloma odvrnili odgovornost od sebe. Neki sobrat je pripomnil, da bi se dalo to vse izpeljati, ako bi bilo več edinosti med nami. Tako imajo pa mnoge ženske izgovorov in potuho, ker se v nekaterih krajih pusti vse pri miru. Torej več pokorščine in edinosti!

Opomba k okrožnici g. Kacina.

V okrožnici, ki jo je poslal g. Kacin »Častitim župnim uradom na znanje«, je omenjena tudi moja oseba. Na to za enkrat odgovor:

1. Na očitek, da sem »napravil g. Zitzmanu spričevalo iz posebne simpatije in za potrebo, ker ni nobenega imel še do sedaj«, odgovarjam, da nisem izdal g. Zitzmanu nobenega spričevala, pač pa neko priznanje za njegove zmožnosti. Ta izjava se popolnoma strinja z izjavami g. Kacina (saj je g. Kacin nekđaj tako hvalil g. Zitzmana) in tudi z mojimi lastnimi izkušnjami. Spričevala lahko predloži g. Zitzman sam.

2. Na očitek, »Zakaj ni bil (g. Zitzman) sposoben popraviti v Biljah registra...« odgovorim za enkrat samo to: »Ni smel!« Če treba, podam natančnejša pojasnila, in sicer taka, ki tovarni I. Kacin ne bođo v reklamo.

3. Prepričan sem bil (in sem še), da prava kritika in zdrava konkurenca ne škoduje — temveč le koristi dobri stvari.

Bilje, 16. VIII. 1928.

Ciril Zamar.

Gospodom poverjenikom »Jaselc«.

Pri upravi »Jaselc« smo dognali, da več kot polovica čč. gg. poverjenikov za tekoče leto ni plačala niti stotinke za naročnino. Grozi nevarnost, da se »Jaselce« razderejo. Zdi se nam, da bi jih vendar bilo škoda, posebno duhovnikom, ki vedo, kako vpliva dobro čtivo na otroško dušo. Prevzvišeni nadškof sam »Jaselce« odobruje in priporoča. — Želeti je treba več reda, več razumevanja pri poravnavanju naročnine. Naj v septembru vsak sobrat te častne dolgotve poravna! — F. Š.

VERBUM DEI

HOMILETIČNA PRILOGA ZA SEPTEMBER

Ivan Kovačič:

XIV. pobinkoštna nedelja.

Čudno se mi je zdelo in skoraj izpodtikal sem se, ko sem prvokrat bral v sv. pismu besede: »Vse človekovo delo na svetu je za njegova usta.« Kaj, sem si mislil, ali tudi sv. pismo uči, da živi človek zato, da jé? Ko sem pa dalje bral, sem spoznal, da hoče sv. pismo s temi besedami le to poudariti, da človek ni zgolj duh, temveč da ima tudi telo, ki odločno in neizprosno zahteva svoje pravice, in da je naša dolžnost, da skrbimo ne le za dušo, temveč tudi za telo. »Kruha in iger« je zahtevalo nižje ljudstvo že v starem Rimu. Kaj pomagajo še take lepe in poučne besede, če jih govorimo praznim želodcem! »Pot do srca pelje skozi želodec,« uče socijologi (družboslovci). Ali ni pričel Kristus delo odrešenja s tem, da je delil ljudem časne, telesne dobrote? Dvakrat jih je čudežno nasitil s kruhom... Ali ni kat. cerkev od svojega začetka do danes vedno, kolikor je mogla in smela, skrbela tudi za časni blagor svojih vernikov? Le ako je človek preskrbljen z vsakdanjim kruhom, bo sposoben ustvarjati večja dela. Ljudstvo, ki je gospodarsko na trdnih nogah, bo tudi moralno in duševno napredovalo. Lakota, revščina je mati propalic, sužnjev in izdajic. Lakota n. pr. v Rusiji je bila kriva, da so ljudje jedli človeško meso, da so matere jedle svoje lastne otroke. Zato pravi Latinec: »Najprej jesti, potem modrovati.« Torej najprej kruh, potem drugo.

In vendar ne smemo pozabiti resnice: »Človek ne živi le od kruha, ampak od vsake besede, ki pride iz božjih ust.« Premišljujmo danes malo te Zvezličarjeve besede.

1. — Učeni možje uče, da so vsi pojavi v naravi vrše po trajnih zakonih ali postavah, katere more izjemoma izpremeniti le Stvarnik sam, kakor je n. pr. storil ob čudežnem solnčnem mrku, ko je Kristus umrl na Kalvariji. Učenjaki preračunajo lahko, kdaj solnce ali luna mrkne, kdaj se prikaže kaka zvezda repatica, koliko je naša zemlja oddaljena od solnca itd.; ne morejo pa preračunati vremena natanko le en dan naprej, ali bo grdo ali lepo, mrzlo ali toplo.

Učenjaki znajo in ugamejo marsikaj; ali težko da bodo kedaj mogli dati nam potrebnega dežja, ustaviti silni vihar in ubraniti morilno slano. Amerikanci so že enkrat razvpili po svetu, da znajo delati dež: le nekaj streliv iz topov v zrak, so rekli, in dež je tukaj. Enkrat je padlo menda nekaj kapljic, drugič pa nič več.

Ne ostane nam torej drugega, kakor zaupanje v nebeškega Očeta. Njega moramo prositi. Kaj ti pomaga, dragi kmetovalec, če še tako dobro obdeláš svoje polje, če vseješ najboljše seme; pravilno pognojiš, skrbno opleveš, ako pa ni o pravem času dežja, gorkote, če pride slana, pritisne suša, snetivost, palež! Letina se torej ne ravna edino le po našem trudu in umnem delovanju, ampak tukaj ima tudi Bog važno besedo; zato ga pa prosimo: »Daj nam danes naš vsakdanji kruh.« Ti si se morda lansko leto ravno tako trudil kakor letos, a vendar bo tvoj pridelek letos v marsičem drugačen kot lanski. Če bi bila le

tina odvisna edino le od tvojega dela, moral bi obe leti enako pridelati, pa nisi. Ali ne spoznaš torej, da je uspeh in sad tvojega dela odvisen še od nekoga drugega? »Ne tisti, ki seje, in tudi ne tisti, ki zaliva, je kaj, ampak Bog, ki daje rast.«

2. — Bog skrbi za vse; za ptice, ribe, cvetice in živali, pa naj ne bi skrbel za človeka, ki je krona vsega stvarstva? Ali ste že slišali kedaj, da bi bila kaka žival izvršila samomor, skočila v vodo ali v prepad zaradi pomanjkanja? Človek pa, ki ima pamet in veruje v Boga in božjo previdnost, je večkrat tako omahljiv in malosrčen, da se vda obupu in samega sebe konča. »Iščite najpoprej božjega kraljestva in njegove pravice in vse drugo, česar potrebujete, vam bo privrženo.« Na zemlji je nad 1600 milijonov ljudi in vsi morajo jesti in jedo vsak dan za tisto ceno, katero je Bog določil, ko je rekel: »V potu svojega obraza boš jedel svoj kruh...« »Kdor pa ne dela, t. j. kdor ne mara delati, dasi bi lahko,« pravi sv. Pavel, »naj tudi ne je, to se pravi, tak nima tudi pravice jesti. Veliko jih je, ki so pri skledi in kozarcu prvi, pri delu pa zadnji, ki ob nedeljah delajo, ob ponedeljkih pa praznujejo, diši jim bolj gostilna kakor pa delavnica, jezik imajo hiter, roke pa počasne: kdo je kriv, če pritisne take kdaj pomanjkanje?

Dalje jih je veliko, ki ne poznajo razločka med potrebo in potrato. Preveč skrbe za nepotrebne reči, premalo za potrebne, potem pa tarnajo in tožijo, da ne morejo izhajati. Stare preproste noše izginjajo, potratna gizdavost pa se bolj in bolj šopiri zlasti pri ženskah. Dekle v zadnji gorski vasi misli, da ne sme med ljudi, ako ni opravljeno po najnovejši pariški modi, kaj pa še le ženske po mestih! Mladenič znaša svoj trdo prisluženi denar v gostilno. Ali pa prinaša ta neredna slast po jedi in pijači in obleki tudi zadovoljnost v srce?

Družinsko življenje je razdejavano, ž njim je razdejano pa tudi sreča. Domači kruh ne diši več, domača obleka ne ugaja več; trumoma zapuščajo udje družine svojo domačo grudo in hodijo iskat sreče po svetu, pa jo redkokdaj najdejo.

Predragi v Gospodu! Premalo ljubezni je med ljudmi. Krščanska ljubezen je pregnana kot sirota iz hiš in sosesčin ter se žalostna potika po samotnih krajih; sebičnost, nevoščljivost pa se objestno pase po širnem polju. Vsakdo dela le záse, prosi Boga le záse; bližnjiku pa, če more, škoduje, ali pa se sploh ne zmeni zanj, kakor da bi spadal pod drugega boga.

Predragi! Ne pozabimo, kaj pravi današnji evangelij: »Ne skrbite torej, rekoč: Kaj bomo jedli ali kaj bomo pili ali s čim se bomo oblačili? Saj ve vaš Oče nebeški, da vsega tega potrebujete.« Prvo, kar je potrebno, je, da smo dobri kristjani; ker, ako smo to, potem bomo tudi delavni, varčni, skrbni, preprosti, usmiljeni in nesebični. V očenašu prosimo le vsakdanjega kruha, ker v resnici le tega potrebujemo. Kdor pa hoče nagloma in čez mero obogateti, pade v zadržge satanove, pravi sv. pismo, in njegovo bogastvo bo le kakor goba, ki je v eni noči zrastle, v drugi pa že segnila. Greši pa tudi lahkomišelní potratnež, ki se ne zmeni za jutrišni dan, za prihodnost, za starost. On pade nazadnje drugim na rame in bo moral jesti kruh, o katerem ne bo smel reči, da je njegov.

Skratka: skrbimo za vsakdanji kruh, pa ne pozabimo, da človek ne živi samo od kruha, ampak tudi od božje besede; zakaj človek je iz duše in telesa. Telo potrebuje hrane, duša je pa tudi potrebuje; privoščimo je torej obema in privrženo jima bo večno življenje. Amen.

Ivan Kovačič:

XV. pobinkoštna nedelja.

Glej, nesli so mrliča! Žalostno je, gledati pogreb! a tudi koristno, če pri tem kaj mislimo. Umirajoči in mrličji so božji poslanci, ki nas spominjajo, da smo le umrljivi ljudje, nas odvrčajo od posvetnosti in nas vzpodbujajo, naj neutrudljivo delamo za boljšo domovino, ki se nam bo odprla onkraj groba. Škoda, da nauke teh poslancev malokdaj poslušamo! Škoda, da smo ob smrti svojih ali prežalostni ali pa premrzli in neobčutljivi, in tako ne postanemo deležni sadu, ki bi ga lahko smrt naših dragih v naših srcih rodila. Poskusimo se danes poučiti, kako naj se zadržimo ob smrti svojcev, da bomo imeli od tega duševno korist.

* * *

I. — Žalovati ob smrti svojcev nam ne prepoveduje ne pamet ne vera. Tudi najsvetejše duše obide žalost, kadar jim smrt koga pobere, s katerim so bile zvezane ali po rodu ali po srcu. Jokal je očak Jakob ob smrti svoje žene Rahele, Jožef ob smrti svojega očeta, David celo ob smrti svojega malopridnega sina Absalona, Marija in Marta ob smrti svojega ljubega brata in Jezus sam ob smrti svojega prijatelja Lazarja. Torej ni vsako žalovanje po rajnikih prepovedano, ampak samo preveliko, pretirano žalovanje, ker tako razodeva, da nam manjka vere, upanja in ljubezni božje, t. j. pravega krščanskega duha.

1. — Vera nas uči, da je Bog edini gospodar življenja in smrti; v njem živimo, se gibljemo in smo, njegovi smo živi in mrtvi. Bo-li mogel, kdor veruje v to resnico, preveč žalovati ob smrti katerega svojih, ali se celo hudovati nad Bogom, ki mu je rajnika vzel? To delajo oni, ki v Boga in njegovo previdnost, ali vsaj v neumrljivost duše in v vstajenje mesa ne verujejo. Zato opominja sv. Pavel Solunčane: »Kar se tiče mrtvih, ne žalujte po njih, kakor neverniki, ki nimajo upanja v drugo življenje. Mi pa verujemo, da je Jezus umrl in vstal, torej verujemo tudi, da bo Bog tiste, ki so v Gospodu zaspali, kakor je Jezusa, zopet iz groba poklical.«

2. — A kakor se sebičnost povsod rada vtika, tako se prikrade večkrat tudi v naše žalovanje po rajnikih. Le zaradi tega jih neradi izgubimo, ker izgubimo ž njimi pomoč in oporo. Ako bi ne imeli od njih nič upati ali z njimi nič izgubiti, bilo bi nam vse eno, ali žive ali umrjejo. Ako nam pa umrje kdo, ki nam je bil v pomoč in zaslombo, ni večkrat našega žalovanja ne konca ne kraja. To očitno priča, da nam manjka pravega krščanskega upanja, katero se ne opira na ljudi, temveč na Boga. Če nam tudi najdražja oseba umrje, — Bog še živi!

»Ne jokaj!« je rekel Kristus vdovi v Najmu. »Tvoj sin je sicer umrl; a On, v katerem vsi živimo, živi in ne umrje nikoli, — On, ki je Oče vdov in sirot, ki sliši njih vzdihljeje, šteje njih solze, vidi njih revščino in pozna njih potrebe. Vanj zaupaj in njemu se mirno izroči!« Tako nam govori vera ob smrti naših dragih.

3. — Takrat, ko nam kdo umrje, pokažemo, ali mislimo zares ali ne, ko pravimo: »Moj Bog, ljubim te čez vse!« Ako res ljubimo Boga čez vse, moramo ga ljubiti bolj, kakor vse ljudi in vse ljudi le v njem in zavoljo njega. Kadar ti umrje mož, žena, oče, mati, otrok, brat, sestra ali prijatelj, takrat vpraša Jezus tebe, kakor nekdanj Petra: »Ali me ljubiš bolj, kakor vse te?« Pokaži svojo ljubezen v dejanju in ne tarnaj, kakor bi bilo z njihovo smrtjo vsega konec. Saj tvoj Bog še živi in tvoji rajniki, kakor smeš upati, žive pri njem.

Vselej, ko je govoril Jezus o svoji smrti, bili so apostoli žalostni; zato jim je Jezus to rahlo očital: »Ako bi me ljubili, veselili bi se veliko več, ker grem k Očetu.« Ako bi mi svoje rajnike resnično ljubili, ljubili v Bogu in zavoljo Boga, veselili bi se, ker so šli, kakor upamo, k Očetu, na svoj pravi dom, v večni mir in večno zveličanje, ne pa čez mero žalovali. — Kdor pa ima le sebično, naravno, meseno ljubezen, ni čuda, če ne pozna ob smrti svojcev v žalovanju nobene mere.

Kakor pa ni prav, če ob smrti svojih ljubih preveč žalujemo, tako tudi ni prav, če smo ob njihovi smrti premrzli in neobčutljivi.

II. — Ne bodimo premrzli ne do mrtvih, ne do sebe!

1. — Le hudobni Kajn je mogel reči: »Sem mar jaz varih svojega brata?« Kristjan pa, ki se je pri Jezusu učil ljubezni, čuti srečo in nesrečo svojega bližnjika in ne ostane hladan in mrzel ob njegovi smrti. Ravno v tem se loči resnična ljubezen od lažnive. Lažniva ljubezen umrje z umirajočim, resnična ga pa spremi preko groba v večnost in, močnejša kakor smrt, ostane še po smrti. A take prave ljubezni je vedno le manj; in prav velikokrat se zgodi, da ko izgine rajnik izpred oči, izgine tudi iz spomina in se niti naročenih sv. maš za njim ne opravi...

2. — Prav tako so mnogi neobčutljivi tudi do sebe. Naj smrt še tolikokrat potrka na njih vrata in sedaj tega, sedaj onega iz njih družine ugrabi, oni se nič ne zmenijo, kakor da bi imeli pisano, da ne bodo nikdar umrli, ampak večno živeli. Temu in onemu umirajočemu zatisnejo oči, a jim niti na misel ne pride, da bo tudi luč njihovih oči nekoč ugasnila; mrliča spremljajo do groba, a pozabijo, da pojdejo tudi oni štirim na ramo in v jamo; vidijo na pokopališču mrtvaške glave, a nosijo svojo glavo pokonci, kakor da ona ne bo nikdar — mrtvaška; grob zija odprt vanje, pa jim ni mar, če bo tudi njih požrl; smrt preži vsak hip tudi nanje, pa nočejo tega ne verjeti, ne vedeti.

Ne sramujmo se, predragi, ne kot ljudje, ne kot kristjani, kako solzico potočiti tam, kjer je tudi Jezus jokal, t. j. pri odprtem ali ravnokar zaprtem grobu svojih rajnih: imejmo njihov spomin v časti in molimo zanje! Da nas pa ne bodo iz groba očitajoče opominjali: »Ne jokajte nad nami, ampak sami nad seboj!« spomnimo se pri njihovem grobu svojega in vstanimo iz groba svojih grehov in hudih navad! Zaničujmo, kakor oni sedaj zaničujejo, nečimurnost sveta; cenimo, kar oni sedaj cenijo, pravo pobožnost in svetost; iščimo, kar oni že uživajo ali uživati žele, Boga in nebesa! Tako nam bo smrt naših dragih res koristna in nabrali si bomo iz trohobe in gnilobe groba zlahtnega sadu mozdrosti in pobožnosti. Amen.

Ivan Kovačič.

XVI. pobinkoštna nedelja.

Preprost kmetič je prišel prvikrat iz zakotne gorske vasice v mesto. V mestu mu je bilo tako všeč, da ni mogel, ko je prišel domov, nikdar zadosti prehvaliti, kar je tam videl. V svojem čezmernem navdušenju in občudovanju za vso mestno krasoto si je tako daleč izpozabil, da je nekoč rekel: »V mestu je vsaka ženska Mati božja in vsaka hiša — cerkev!«

Ubogi kmetič! Kako hudó se je dal varati po videzu in zunanosti! — Revež ni pomislil, da ni vse zlató, kar se sveti. Ako bi bil pogledal v notranjost tistih krasnih hiš, v temne kleti in nizka zaduhla podstrešja: o koliko revščine in siromaštva, koliko bede in nesnage bi bil tam videl! Kar groza bi

ga bila in vesel bi jo nemudoma mahnil nazaj v svojo gorsko vasico! — Kaj pa šele, če bi bil pogledal v srca in družinske ter družabne razmere tistih »mater božij«! Pod blestečim zunanjim bleskom in lišpom bi bil zapazil skrajno dušno in telesno revščino in bedo, za prijaznimi pogledi, besedami in pokloni najgršo hinavščino, zavist in zvijačo, v toliko lepih telesih ostudne in propadle duše.

Predragi! Kakor se ne smemo dati preslepiti po zunanjem blesku stvari, ki so okrog nas, prav tako se ne smemo dati preslepiti po tistem dobrem in lepem, kar zapazimo morda sami na sebi. Človek je dolžan samega sebe ceniti, a le toliko, kolikor dopuščata vest in pamet.

* * *

1. — Pravo spoštovanje do samega sebe temelji na tem, da človek samega sebe pozna. To spoštovanje je kristjanu naravnost potrebno; ono je začetek krščanske modrosti in popolnosti, ono vodi človeka za Kristusom in svetniki po poti ponižnosti in svetosti. Le, kdor sam sebe pozna, ve, koliko je vreden; zato se nikdar ne zavrže, pa tudi ne prevzame.

Ko so vprašali Judje sv. Janeza Krstnika: »Kdo si ti?« — ni tajil, ampak je odkrito povedal: »Jaz nisem Kristus!« — »Kdo pa?« — vprašujejo dalje Judje. »Si-li Elija ali kateri izmed prerokov?« — »Nisem!« — »Kdo torej si?« nadaljujejo Judje. In tedaj jim Janez ponižno pove: »Jaz sem glas vpijočega v puščavi: Pripravite pot Gospodovo!«

Glej, dragi kristjan, kako ponižno misli sam o sebi tisti, o katerem je sam Kristus rekel, da je več nego prerok in da je največji izmed rojenih od ženâ; — ti pa se vdajaš prevzetnim mislim, se povzdiguješ čez druge. Zakaj? Zato, ker samega sebe ne poznaš, ker nočeš priznati, da si le peščica prahu in kepa smradû, ker še danes ne veš, kar je vedel Job že pred tolikimi tisočletji, ko je vzkliknil: »Trohljivosti sem rekel: Moj oče si! — črvom: Moja mati, moje sestre stel!« — Kaj smo mi sami in kaj so vse človeške naprave in ustanove na svetu, prepričali smo se lahko na lastne oči ob zadnji svetovni vojni: mogočne in stare države so se zamajale v svojih temeljih in nekatere celo razpadle, blesteči prestoli so se rušili, ljudstvo je odstavljalo kneze, kralje in cesarje kakor navadne hlapce ter jih sodilo, podilo v bregnanstvo in celo morilo...

Cenimo torej in spoštujmo sami sebe, predragi, a le toliko, kolikor je prav, in ne domišljujmo si, da smo nekaj, kar nismo. Spoznajmo sami sebe in svojo slabost in ničnost ter bodimo pred Bogom majhni in ponižni, da nas bo nazadnje kot zveste služabnike čez veliko postavil!

2. — Napačno ceni samega sebe, kdor si pripisuje čednosti, ki jih nima, ali komur preveč dopade hvala ljudi, kar je znamenje samoljubja in skritega napuha.

Ko je prišel nadangel Gabrijel k Mariji v Nazaretu, pozdravil jo je: »Češčena, milosti polna, Gospod je s teboj!« Ta je, menim, najlepši in najimennitnejši pozdrav za Marijo. Nikoli ni še kak nadangel niti največjega dostojanstvenika na zemlji na tak način pozdravil. — In vendar se je Marija tega pozdrava ustrašila! Zakaj! Zavedala se je, da je le ponižna — dekla Gospodova.

Vse drugače je ravnal kralj Herod. Ko je nekoč govoril ljudstvu, hvalilo ga je s priliznjenim vzklikom: »Bog nam je govoril in ne človek!« Ta hvala je Heroda tako omamila, da si je potem res domišljial, da je neko višje bitje. — Toda edino pravi Bog, ki ne trpi drugih bogov poleg sebe, je kmalu pokazal, da je tudi Herod le navaden, umrljiv človek: njega, ki se je imel za Boga, so živega črvi snedli in v najostudnejši bolezni je izdihnil svojo napuhnjeno dušo...

Ne manjka pa tudi takih, ki jim ni dovolj, da jih drugi čez mero povzdigujejo in pred njimi prav visoko vihte kadilnico priliznjene hvale, temveč pojo ob vsaki priliki hvalo še sami sebi. O, ko bi takj vedeli, kako zoprna je Bogu in pametnim ljudem taka samohvala, tako precenjevanje in — rekel bi — oboževanje samega sebe, molčali bi in bili tiho; ker zlasti v tem oziru je molčanje — zlato!

Naj nam pokaže kratek vzgled, na kak neverjeten način človek večkrat samega sebe goljufa. — V Parizu je živela visoka gospa. Nekega dne dobi sporočilo, da ji je mož padel v vojski. Bilo je ravno pustne dni. Gospa naprosi brzosela (kurirja), ki ji je prinesel sporočilo, naj zaenkrat molči o moževi smrti in naj ji pride to zares naznanit še le na pepelnico, da se bo mogla udeleževati plesov, maškarad in drugih pustnih zabav. Brzosel uboga in stori tako; in na pepelnico sredo je začela gospa tako tarnati in jokati po umrlem možu, da bi lahko kdo mislil, da je bo res konec.

O predragi! Kako grdo je tako dejanje, kako ponižuje človeka že v očeh ljudi! Kako strašno ga ponižuje pa še le v očeh Onega, ki vse vidi in ve in bo enkrat naš neizprosni Sodnik!

Zatorej zakličem ob koncu še enkrat: Človek, spoštuj, ceni samega sebe, a ceni se tako, kakor je po vesti in pameti prav, kakor je dostojno in vredno človeka-kristjana! Ne išči ljudske hvale in ne daj se po njej omamiti! Pa tudi sam se ne hvali in ne hlini pred svetom čednosti in čustev, ki jih ni maš! Amen.

Ivan Kovačič:

XVII. pobinkoštna nedelja.

(Vzroki verskih dvomov in slabe vere.)

Kristusa so njegovi nasprotniki vedno zasledovali, da bi ga ujeli v besedi. Nekoč so ga vprašali, sešli sme cesarju davek plačevati ali ne: potem so ga lovili zopet z vprašanjem o vstajenju mrtvih; naposled pa pride še neki učnik postave ter ga vpraša: »Katera je velika zapoved v postavi?« — Kristus, kakor nam je znano, je odgovoril na vsa ta vprašanja tako, da je s svojim odgovorom obenem nevedne poučil in hudobne osramotil. Vse ljudstvo se mu je čudilo.

Trdovratni farizeji pa vkljub modrim odgovorom Kristusovim niso hoteli verovati; zato jih Kristus nekoč, ko so bili zopet skupaj, vpraša: »Kaj se vam zdi o Kristusu, čegav sin je?« Reko mu: »Davidov!« Imeli so torej Odrešenika za sinu in naslednika Davidovega, torej za navadnega človeka; k veri v njegovo božjo naravo pa se niso mogli povzpeti. — Na ta njihov odgovor pa naveže Kristus nauk, da je pravi Bog, in dokaže to z besedami, ki so jih oni sami navedli, rekoč: »Kako torej imenuje David Kristusa Gospoda, ko pravi: Gospod je rekel mojemu Gospodu: Sedi na mojo desnico, dokler ne položim tvojih sovražnikov v podnožje tvojim nogam? Ako ga torej David imenuje Gospoda, kako je njegov sin?« Ta dokaz jih je tako osupnil, da mu nikdo ni mogel odgovoriti besede in se ga od tistega dne tudi nikdo ni predrznil še kaj vprašati.

A kakor ni mogel takrat Jezus sam odpraviti dvomov o verskih resnicah, tako je še dandanes svet z dvomi o verskih resnicah prenapolnjen. Kaj je temu vzrok?

Vera katoliškega kristjana je dar božji, nadnaravna luč, od Boga vlita čednost, po kateri ima človek vse za resnico, kar je Bog razodel in nam po katoliški cerkvi zapoveduje verovati. Ta nadnaravna čednost je po sv. krstu v dušo vcepljena in po zakramentu sv. birme potrjena in pomnožena. In noben človek, ki ima zdrav um in nepopačeno srce, ne dvomi o razodetih resnicah in o nauku sv. Cerkve, kakor hitro je pa um po napačnih naukih zbežan in srce po hudobiji spačeno, začnejo se oglašati verski dvomi. In ker sta ravno dandanes um in srce pri večini ljudi zbežana in skažena, zato je sedanji svet poln verskih dvomov.

Kar se tiče uma, je prvi vir verskih dvomov:

1. — nevednost. Kdor ni namreč v verskih naukih dobro in temeljito poučen, ta zabrede pray kmalu lahko v verske dvome, katerih se ne more rešiti. To se tem lažje zgodi, ker mnogi verski nauki presegajo človeški um in nasprotujejo naši popačeni naravi in hudemu nagnenju. Temu se pridružijo še vnanji vtisi in vplivi: slabe tovarišije, protiverski pogovori in vzgledi, veri sovražne knjige in časniki, lov za časnim dobičkom in službami. Vrh tega živimo v časih, ko je krščansko življenje iz mnogih družin in družb skoro brez sledu izginilo. Mnogi otroci nimajo doma prav nobene verske vzgoje; ko stopijo med svet, jih pa kar naenkrat poplavi cela povodenj veri sovražnih knjig in časnikov in drugih pogubnih priložnosti. Ni čuda, če začnejo omahovati in pešati, ni čuda, če se začnejo potapljati v dvome in če nazadnje vtonejo v valovih nevere. Dandaneš torej ne manjka ljudi, ki so po eni strani v mladosti o sveti veri komaj nekoliko tako po vrhu slišali, po drugi strani so pa izpostavljeni neštetim in nepręstanim protiverskim vplivom in nevarnostim. Je-li potem kako čudo, če se dandanes vkljub temu, da se toliko kriči o »prosveti«, »luči kulture«, »izobrazbi in omiki«, razodeva v verskih stvareh taka gorostasna nevednost, da ne manjka ne med priprostim ljudstvom takih, ki ne znajo odgovoriti na najnavadnejša vprašanja iz katekizma. Vzgoja pa, ki peha od sebe roko sv. Cerkve; izobrazba, ki božjega duha izključuje; učenost, ki vero mrzi in razdira, je vzgoja, izobrazba, učenost za pekel.

2. — Drugi vir verskih dvomov je ta, da razumniki, predstojniki in sploh vplivni ljudje zlorabijo svojo oblast in svoj ugled v škodo vere. — Če namreč razumniki, stariši in predstojniki ne pokažejo nobenega znamenja svete vere, zanemarjajo božjo službo, božje in cerkvene zapovedi očitno in z zaničevanjem prelamljajo in še svoje podložnike k temu silijo, se iz svete vere in njenih zakramentov in obredov norčujejo, je to pač naravna pot, po kateri se otroci in podložniki siloma tirajo v najhujše verske dvome. Otroci in podložniki si namreč mislijo: »Taki morajo te stvari že umeti; je že mogoče, da je tako, kakor ti pravijo.«

Če višji, ki bi imeli kakor luč nižjim pravo pot kazati, sami neverno žive in s protiverskim govorjenjem in vedenjem pohujšanje dajejo, je naravno, da izgube nižji vse spoštovanje do svetih reči in se začnejo vdajati verskim dvomom. In take so v resnici razmere dandanes!

Jaz pa vas vprašam: »So-li mar ti razumniki, predstojniki in veljaki od Boga postavljeni sodniki v resnicah svete vere in v verskih vprašanjih? Ali veljajo njim ali služabnikom sv. Cerkve Kristusove besede: Kdor vas posluša, mene posluša?« Apostoli so nas učili drugače. Tako je rekel sv. Jakob: »Ne širokoustite se in ne lagajte zoper resnico; ker to ni modrost, kakršna prihaja od zgoraj, ampak pošvetna, živinska, satanova.« Sv. Pavel pa piše Galačanom: »Čudim se, da se daste tako hitro zapeljati k drugemu evangeliju. Ali če bi vam tudi mi ali kak angel iz nebes drugačen evangelij oznanjeval, nego smo

vam ga oznanjevali mi, bodi preklet!« Prvak apostolov, sv. Peter, pa piše o takih laži-učenikih: »Oni preklinjajo, kar smo vam oznanjevali, in se bodo v svoji spačenosti pogubili.« Če pa mi, predragi, zaradi takih vero izgubimo in se večno pogubimo, ali nas bodo mogli mar oni rešiti iz pekla? Zato nas Kristus sam svari: »Glejte, da vas nikdo ne zapelje!«

3. — Še drug vir verskih dvomov je naš napuh. Vera zahteva, da se ji mora naš um ukloniti; tega pa naš napuh, ki misli, da vse najbolje ve in zna, ne prenese! Vera zahteva gospodstvo nad našo voljo; napuh nasprotno pa hoče, naj bo volja neomejena, nebrzdana. Vera zahteva gospodstvo nad srcem; krotenje hudega nagnenja in strasti; napuh pa hoče, naj bo nagnenje in poželenje popolnoma prosto. Tako je v človeku neprestan boj! Napuhu je pa vsak izgovor dober, da se le odtegne gospodstvu vere. Ako pa sveta vera od človeka še zahteva, naj se da služabnikom sv. Cerkve kot otrok poučiti, naj se obtoži pri izpovedi svojih grehov in hudobij, tedaj napravi napuh v srcu kar celo revolucijo samo, da bi pripravil vse te svete dolžnosti ob veljavo. Napuh se pa tudi sramuje, vero očitno pred svetom spoznavati, da bi ga svet ne zasmehoval. In ker je dandanes napuh kristjanov tako visoko vzrastel, zato je vera in versko življenje tako globoko padlo.

4. — Najbogatejši vir verskih dvomov je slednjič spačeno srce. — Nedolžnemu človeku ali resničnemu spokorniku ne pride zlepa na misel, da bi dvomil o verskih resnicah; saj njemu se ni treba od vere ničesar bati, temveč sme od nje le najboljšega pričakovati. Hudobnemu, trdovratnemu grešniku pa grozi vera s strašno sodbo, s strašno večnostjo in z neugasljivim ognjem v peklu. Pekoča, nemirna vest muči grešnika noč in dan; in te muke bi se na vsak način rad iznebil. Zato začne klicati na pomoč razne verske dvome, zlasti o šesti zapovedi, kakor n. pr. da je nečistovanje naravna potreba in da ni greh, da so izpoved iznašli in vpeljali duhovniki, da je pekel le strašilo za nevedne in priproste ljudi, da so nebesa le lepe sanje za pobožne sanjače in otroke, da mrtev je mrtev in da je s smrtjo vsega konec. Tako se brez števila duš pohujšuje, tako se mnogi za čednost, nedolžnost in vero ogoljufajo in brez rešitve večkomaj pogube; ker Kristus sam je rekel: »Kdor ne veruje, bo pogubljen... Kdor ne veruje, je že sojen.«

Ivan Kovačič.

XVIII. pobinkoštna nedelja.

V današnjem evangeliju zopet srečamo neverne farizeje. Farizejev in pismarjev Jezus zato ni mogel ter jih ob vsaki priložnosti ostro prijemal. V enem samem govoru jim je osemkrat zaporedoma klical: gorje! Med drugim jim je rekel: »Gorje vam, farizeji in pismarji! Vi hinavci! Podobni ste pobeljenim grobovom, ki se zde ljudem od zunaj lepi, od znotraj so pa polni trohne in vse gnusobe. Kače ste in gadja zalega; kako boste utekli večnemu pogubljenju?« Predragi! Ti farizeji, katere je Kristus tako ostro nagovoril, so radi zahajali v tempelj, radi molili, dajali vbogajme, se postili, in ljudje so jih imeli za svetnike. Kako torej to, da jih je Kristus tako ostro grajal in ljudem rekel: »Povem vam, ako ne bo vaša pravica obilnejša, kakor pismarjev in farizejev, ne pojdete v nebeško kraljestvo?« Glejte, ljudje se dajo oslepiti in varati, vsa druga je pa pri Bogu. Jezus je poznal farizeje vse drugače, kakor ljudje; on je vedel, da so malovredni svetohlinci, na videz sveti, v srcu pa polni hudobije.

Kaj menite, predragi: so-li farizeji popolnoma izumrli, ali žive še danes

danes med nami? — O, farizeji še vedno žive! Imamo jih še dovolj — starih in novih. Oglejmo si jih danes, da bomo vedeli, kakšni so.

* * *

1. — Stari farizeji niso verovali v Jezusa, — novi farizeji verujejo pa preveč.

J. Kr. je farizejem večkrat očitno povedal, da je on pravi Sin božji obljubljeni Odrešenik; dokazal jim je to tudi z raznovrstnimi čudeži, da bi verovali vsaj njegovim delom, ako nočejo verovati besedam; klical jim je tudi gorje in grozil z večnim pogubljenjem, ako ne bodo v njega verovali. A farizeji so ostali trdovratni, Jezusa so zavrgli in imeli sami sebe za pravične. Neumneži! Hoteli so biti pravični brez Jezusa! Kdo jih bo rešil izvirnega greha, kdo poplačal dolg, ki so ga napravili s svojimi lastnimi grehi? Bogu so hoteli dopasti, ne da bi v Jezusa verovali in njegov nauk sprejeli. Ali mar niso vedeli, da »je brez vere nemogoče dopasti Bogu?« Taki so bili stari farizeji: v Jezusa niso verovali, zato je bila tudi njihova pravičnost brez jedra, puhla in pred Bogom brez vrednosti.

Farizejev, ki bi v Jezusa prav nič ne verovali, morebiti med nami ni še prav veliko; mnogo več pa imamo novih farizejev, to je takih, ki sicer verujejo vse, kar je Jezus učil, a le malo tega izpolnjujejo. Ali mislite, predragi, da nas sama mrtva vera privede v nebesa? O, nikar se ne varajmo, nikar se ne go ljufajmo, saj Jezus ni še preklical slovesno izgovorjenih besed: »Ne vsak, kateri mi pravi: Gospod, Gospod! pojde v nebeško kraljestvo; temveč, kdor izpolni voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, tisti pojde v nebeško kraljestvo.« Poglejte drevesa po svojih vrtilih! Ali vam je že zadosti, da poganjajo korenine, veje in liste? Ne, vi hočete tudi sadu, in, če tega ni, drevo posekate in ga vržete v ogenj. Prav tako je tudi vera res korenina in deblo vse pravičnosti, a roditi mora tudi sad dobrih del in krščanskih čednosti, drugače je mrtva in za nič. In kakšno vero ima dandanes ogromno število kristjanov? Tako, da lahko rečem: Škoda krstne vode, ki je tekla na njih glavo! In takim veljajo besede Kristusove: »Povem vam, ako ne bo vaša pravičnost obilnejša, kakor pismarjev in farizejev, ne pojdete v nebeško kraljestvo.«

2. — Stari farizeji so radi hodili v tempelj — novi pa ne hodijo radi v cerkev.

Farizeji niso zahajali v tempelj le tedaj, ko je bila služba božja, ampak tudi drugače, in so svete navade in obrede zelo natančno opravljali. Ali ni bilo torej lepo in dobro, da so to delali? Gotovo! Kristus jih je zato obsojal, ker so bili radi svojih dobrih del napuhnjeni, sami v sebe zaljubljeni, ker so povsod iskali prve sedeže, druge pa prezirali in zaničevali. Jezus sam nam pripoveduje, kako so se farizeji obnašali v templju: »Dva človeka sta šla v tempelj molit, eden je bil farizej, drugi pa cestninar. Farizej je stal in sam pri sebi molil: »Bog, zahvalim te, da nisem kakor drugi ljudje, razbojniki, krivičniki, prešestniki, ali tudi kakor ta cestninar.«

Predragi! Kako vam dopade farizej in njegovo obnašanje v templju? Gotovo — slabo! Takih farizejev, glejte, nam ne manjka tudi dandanes. In to so tisti in tiste, ki hodijo v cerkev — ne Boga! — temveč sami sebe častit in razkazovat. Toda o teh ne bom danes govoril, ampak o novih farizejih, ki ne hodijo v cerkev. Da takih med nami ni ravno malo, priča dovolj očitno to, da je naša farna cerkev sedaj po vojski ob nedeljah in praznikih vedno bolj prazna. Ko sem prišel semkaj v službo, slišal sem, da ni klopi v cerkvi zato, ker je cerkev premajhna; sedaj pa vidim od leta do leta bolj, da je celo prevelika. Opustiti sv. mašo ob nedeljah in praznikih t. j. storiti smrtni greh, je

sedaj ljudem toliko, kakor popiti kozarec vode. To so novi farizeji, ki si vero in zapovedi po svoje tolmačijo, češ: cerkev nam nima nič ukazovati! No, k suhi sv. maši bi že še šli; a k pridigam in krščanskim naukom, Bog varuj! Oni znajo že vse, morda še boljše kot pridigar sam. O vi farizeji po novem kopitu! Ali mar mislite, da za večno zveličanje že zadostuje, da krščanski nauk le znate? Ali je Jezus svoj sveti nauk iz nebes prinesel in ga svojim apostolom in učencem po vsem svetu oznanjevati ukazal edino-le zato, da bi ga ljudje znali, ne pa tudi zato, da bi po njem živeli? Kaj pa pomenijo besede sv. Jakoba: »Preljubi! Bodite izpolnjevalci besede in ne samo poslušavci, s čemer bi sami sebe zapeljevali.« Da ima pa človek več veselja in poguma, božjo voljo izpolnjevati, je očitvidno potrebno, da božjo besedo zvesto posluša. Kaj naj torej rečemo o kristjanih, ki se nalašč ogibljejo pridig in krščanskih naukov? Morebiti so prišli eno, dve, tri ure daleč v cerkev, ko pa začne duhovnik pridigati, smuknejo iz cerkve in postopajo in se razgovarjajo zunaj okoli. Kaj naj rečemo o takih? Niso iz Boga, zato besede božje ne poslušajo; novi farizeji so in tudi njim kliče Kristus: »Povem vam, ako ne bo vaša pravičnost obilnejša...«

3. — Stari farizeji so delali dobro zaradi ljudi, — novi farizeji pa opuščajo dobra dela zaradi ljudi.

Iz sv. evangelija vemo, da so stari farizeji radi v shodnicah ali na oglih mestnih ulic stoje molili; vemo tudi, da so, kadar so se postili, kazali ljudem žalosten obraz, in da so po trobentačih ljudem naznanjali, da bodo delili miloščino. Vsa dobra dela, ki so jih opravljali, opravljali so zaradi ljudi. Zato jih je Kristus ostro prijemal in jim naravnost povedal, da nimajo pri Bogu nobenega plačila pričakovati.

Gotovo ne manjka tudi med nami takih, ki storijo sicer marsikaj dobrega na svetu, a ne iz ljubezni do Boga, ampak samo zaradi ljudi in povesetne hvale. Pa o teh farizejih nočem danes govoriti, pač pa bi rad nekaj povedal o novih farizejih, ki zaradi ljudi dobra dela opuščajo. Ta ali oni bi rad pobožno molil in se dostojno vedel v cerkvi; tudi molitvenik ali celo rožni venec bi vzel v roke, pa kaj porečejo tovariši, tovarišice! Marsikdo bi rad večkrat prejel sv. zakramente, pa kaj bi ljudje potem rekli! Marsikateri sosed, ki je s sosedom razprt in v pravdi, bi se rad ž njim po krščansko pomiril in spravil, pa kaj bi ljudje rekli! Marsikateri mladenič bi rad opustil ponočevanje in zapravljanje, marsikatero dekle bi se rado izogibalo plesa in slabe družčine in bi se tudi nosilo bolj spodobno in sramežljivo, pa kaj porekó drugi!

O slepota in neumnost! Kdo vas je ustvaril, kdo vas redi in preživlja? Kdo vas bo sodil in pahnil v pekel ali pa vzel v nebesa? Ali morebiti tisti ljudje, tisti tovariši in tovarišice, katerih se tako bojíte? »Ne bojte se tistih,« pravi Jezus, »ki lahko telo umore, duše pa ne morejo umoriti; temveč bojte se tistega, ki more dušo in telo pogubiti v pekel.« Ne ozirajte se torej na ljudi, ampak na sveto vero in vest, kakor vas lepo uči sv. Pavel, rekoč: »Ako bi ljudem dopadel, bi ne bil služabnik Kristusov.« Ako ne delate tako, ampak drugače mislite v srcu, drugače pa delate, ako mislite, da vas bo zveličala le vera brez dobrih del in da ste dobri katoličani, četudi ne poslušate božje besede in ne hodite v cerkev in ako se pri vsaki reči vprašate le: kaj porekó ljudje? nikdar pa ne: kaj poreče Bog? potem, ljubi moji, vam moram naravnost povedati, da ste pristni novodobni hinavci in farizeji, katere zadevajo z vso težo Kristusove besede: »Povem vam, ako ne bo vaša pravičnost obilnejša, kako pismarjev in farizejev, ne pojdete v nebeško kraljestvo.« Amen.

Zbornik svečenikov sv. Pavla

Izhaja mesečno s homiletično prilogo „Verbum Dei“

Uredništvo: *Stanko Stanič, kurat*, Piedimonte del Calvario (Gorizia).

Uprava: *Tipografia Cattolica*, Gorizia - Riva Piazzutta 18.

Naročnina: *Za Italijo* je naročnina vključena

v udnini „Zbora svečenikov“, ki znaša 25 lir letno. Udnino pošljite na blagajnika, *Mons. Anton Berlot*, stolni kanonik, Gorizia, Via Dreossi 17. ali pa na upravo „Zbornika“. *Za inozemstvo*: stane „Zbornik“ 20 lir — 60 Din. — 8 šilingov. Poštno-ček. račun Trst št. 11/1714, Ljubljana 20.441, Wien 60.107.

Anton Martin Slomšek

Življenja srečen pot

fantovski molitvenik

VII. natis

Katoliška knjigarna

Birmske listke

ima v zalogi

Katoliška knjigarna

Gorica - Via Carducci 2

I. KACIN v Gorici

Piazza N. Tommaseo 29

Domača tovarna za izdelovanje orgelj, harmonijev in glasovirjev. - Popravlja in prenovljuje tudi stare orglje. Tvrdba ima najbolj trpežni in zanesljivi sistem, to se je izkazalo da je tvrdba v času 3 let postavila 25 orgelj.

Garancija za naprej 15 letna.

Kleščče za peko hostij so na prodaj po zmerni ceni. —

Vprašajte na naslov:

Vodstvo Apostolstva molitve,
Via Molino 9.

S. HNATYSZYN

CVETLIČARNA
GORICA

Piazza della Vittoria N. 6

Sveže cvetlice, poročni šopki in mrtvaški venci.

Naša
zavarovalnica

L' Union

se nahaja v Gorici
ulica Barzellini 2.

A. RAVNIK.

Priporočamo častiti duhovščini

RESTAURANT

„PRI TREH KRONAH“

(Lastnik Anton Malnič)

GORICA, VIA CARDUCCI ŠT. 10

Izvrstna kuhinja,
vipavska, briška
in kraška vina.

Točna in domača postrežba.

JOSIP KERŠEVANI

Gorica - Piazza Cavour 9 - - - - Stolni trg 9 desno - Gorica

Zaloga šivalnih strojev, dvokoles, gramafonov, samokresov, pušk ter vseh potrebščin k navedenim predmetom

GLAVNO ZASTOPSTVO DVOKOLES „BIANCHI„

Brata Abuja - Gorica

ulica sv. Antona 4

Zaloga vipavskih, briskih
- - - in istrskih vin. - - -

Dr. L. MERMOLJA

zobozdravnik-specijalist
za ustne in zobne bolezni

Gorica, Travnik 5-II — Od 9-12 in 3-5

JOSIP LIPICER

izdelovatelj
cerkvenih posod, o-
rodja in lestencev
v Gorici

ulica Morelli šte. 17

Posrebuje in pozlačuje v
ognju in prenavlja stare
predmete po kar se da
nizki ceni. Splošno lastni
izdelek.

JOSIPINA PODGORNİK

RESTAVRACIJA CENTRAL

v GORICI, CORSO VERDI 32
Se priporoča p. t. rojakom. - - -

Andrej Golja, Gorica

Travnik 22

trgovina hišnih kuhinjskih
potrebščin.

Andrej Fiegel

Restavracija in gostilna
s prenočiščem.

TRAVNIK

TRAVNIK

JOSIP CULOT

GORICA - RAŠTEL 2

Trgovina na drobno in na debelo igrač
in devocionalij. - - - Specialitete športnih
oprem in sandalov.

Moderna trdka

in skladišče cerkvenih predmetov

FRANC LEBAN

GORICA - VIA DUOMO št. 7

Priporoča preč. duhovščini že izdelane
cerkvene predmete, kakor: svečnike,
svetilke, kelihe, monštrance, srebrne in
kovinaste itd. ••••• Popravljajo se že
rabljeni predmeti s pozlačevanjem in
posrebovanjem v ognju.

Delo solidno. Cene brez konkurence.